

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Milady Tomkové a soudců JUDr. Bohuslava Hnízdila a JUDr. Brigity Chrástilové v právní věci **žalobkyně: Y. M.**, zastoupena Mgr. Alexandrem Vaškevičem, advokátem, se sídlem Františkánská 7, Plzeň, proti **žalovanému: Ministerstvo vnitra**, se sídlem Nad Štolou 3, Praha 7, o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 14 Az 535/2003 - 39 ze dne 7. 12. 2004,

takto:

- I.** Kasační stížnost **se zamítá.**
- II.** Žalovanému **se** náhrada nákladů řízení o kasační stížnosti **nepřiznává.**

Odůvodnění:

Žalobkyně (dále jen „stěžovatelka“) napadá kasační stížností rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem č. j. 14 Az 535/2003 - 39 ze dne 7. 12. 2004, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí žalovaného č. j. OAM - 1791/VL - 10 - P25 - 2003 ze dne 15. 10. 2003, jímž stěžovatelce nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o azylu“), a jímž bylo rozhodnuto, že se na stěžovatelku nevztahuje překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatelka ve své kasační stížnosti namítá především nezákonnost napadeného rozsudku krajského soudu; ta má spočívat v nesprávném právním posouzení otázky splnění podmínky pro udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu. Stěžovatelka měla v zemi svého původu potíže s osobami z organizovaných zločineckých struktur, neboť měla dluh a ten vzrostl na vysokou částku. O pomoc stěžovatelka nežádala, neboť by ničeho nedosáhla, naopak by jí hrozilo riziko ze strany policejních orgánů, které se na organizovaném zločinu podílejí. Stěžovatelka tak dovozuje, že je u ní dán důvod k udělení azylu podle § 12 písm. b) zákona o azylu, neboť stěžovatelka patří do sociální skupiny nečlenů zločineckých struktur (resp. nepatří do sociální skupiny jejich členů). Na základě právě uvedeného stěžovatelka namítá kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále jen „s. ř. s.“). Kromě toho stěžovatelka namítá i vady řízení před žalovaným, který neprovedl dostatečné dokazování, přitom na základě zjištěného stavu nebylo možno spravedlivě rozhodnout. Žalovaný nerespektoval skutečnost, že stěžovatelka má velmi omezené možnosti pro zajištění důkazů o persekuci v zemi svého původu. Dále stěžovatelka namítá, že krajský soud se měl na základě jí podané žaloby zabývat i dodržením procesních předpisů v řízení před žalovaným, což neučinil, a dovozuje z toho kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. d) s. ř. s. Krajský soud posoudil dle stěžovatelky nesprávně právní otázku, zda správní řízení předcházející podání žaloby netrpělo procesní vadou, navíc pochybil tím, že neprovedl stěžovatelkou navrhovaný výslech svědkyně I. G. Kromě toho stěžovatelka namítá nesprávné posouzení splnění podmínky překážky vycestování, neboť stěžovatelce v případě návratu hrozí nebezpečí mučení, nelidského a ponižujícího zacházení, přitom bude-li zjištěno, že v České republice požádala o udělení azylu, bude podrobena persekuci.

Ze všech shora uvedených důvodů stěžovatelka navrhuje, aby Nejvyšší správní soud zrušil napadené rozhodnutí krajského soudu a věc mu vrátil k dalšímu řízení. Zároveň stěžovatelka navrhuje přiznání odkladného účinku jí podané kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření ke kasační stížnosti uvádí, že stěžovatelka v průběhu správního řízení neuvedla jediný případ pronásledování či obav z něj z důvodu uvedeného v § 12 písm. b) zákona o azylu, že o udělení azylu požádala až v situaci, kdy jí po několikaletém nelegálním pobytu v České republice hrozilo vyhoštění, a že stěžovatelka žádné pronásledování ani netvrdila. Žalovaný proto navrhuje zamítnutí kasační stížnosti.

Z obsahu správního spisu Nejvyšší správní soud zejména zjistil, že stěžovatelka v průběhu správního řízení poukazovala na skutečnost, že si v zemi svého původu půjčila peněžitou částku na podnikání, to se jí nedařilo a ona nemohla peníze vrátit. Věřitel na řádných splátkách trval a stěžovatelce vyhrožoval. Proto odjela do České republiky, kde se snažila ukrýt. O azyl údajně stěžovatelka žádala i v souvislosti se správním vyhoštěním. Domů se vrátit nemůže, neboť tam jsou osoby, před nimiž se v České republice hodlala ukrýt. Žalovaný stěžovatelce azyl neudělil, neboť dospěl k závěru, že v jejím případě není splněn žádný z azylově relevantních důvodů. Jak vyplývá z obsahu soudního spisu, toto rozhodnutí žalovaného napadla stěžovatelka žalobou, ve které namítal řadu procesních pochybení žalovaného. Stěžovatelka, ač zastoupena advokátem, setrvala toliko na obecné konstataci procesních pochybení parafrázováním textu jednotlivých ustanovení správního řádu, kromě toho namítla i porušení § 12 a § 14 zákona o azylu, věcně se pak vyjadřovala ke způsobu hodnocení provedených důkazů a k neprovedení dalších důkazů. Krajský soud žalobu zamítl, přitom dospěl k závěru, že zákon o azylu byl aplikován zákonně, důvodnými neshledal ani námitky procesního charakteru. Rozsudek krajského soudu byl stěžovatelce doručen dne 20. 12. 2004, ta jej napadla kasační stížností dne 23. 12. 2004.

Stěžovatelka byla účastníkem řízení, z něhož napadený rozsudek vzešel (§ 102 s. ř. s.), a kasační stížnost je tak podána osobou oprávněnou. Kasační stížnost byla podána včas (§ 106 odst. 2 s. ř. s.) a je přípustná, neboť se stěžovatelka dovolává kasačních důvodů podle § 103 odst. 1 písm. a), b) a d) s. ř. s. Pokud jde o procesní námitky, pak jejich přípustnost je dovozována z toho, že nalézají alespoň v obecné rovině své opory v žalobě.

Nejvyšší správní soud tedy napadený rozsudek krajského soudu přezkoumal v mezích kasační stížnosti a z řádně uplatněných kasačních důvodů (§ 109 odst. 2 a 3 s. ř. s.) a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Z hlediska posouzení stěžovatelčiny námitky směřující do nezákonnosti rozhodnutí krajského soudu je rozhodující vyřešit splnění podmínky pronásledování. Jedině pokud by stěžovatelka byla pronásledována, resp. měla z takového pronásledování důvodné obavy, mohl by u ní být dán azylově relevantní důvod. Pronásledováním je přitom ve smyslu § 2 odst. 5 zákona o azylu ve znění účinném v době rozhodování žalovaného třeba rozumět ohrožení života nebo svobody, jakož i opatření působící psychický nátlak nebo jiná obdobná jednání, pokud jsou prováděna, podporována či trpěna úřady v zemi původu nebo pokud tato země není schopna odpovídajícím způsobem zajistit ochranu před takovým jednáním. Poukazovala-li tedy stěžovatelka v průběhu správního řízení na údajné útoky ze strany soukromých osob, pak podmínka udělení azylu, jež by s těmito útoky souvisela, by v takovém případě mohla být splněna teprve tehdy, pokud by tyto útoky byly realizovány v přímé souvislosti s uplatňováním politických práv a svobod ze strany stěžovatelky (§ 12 písm. a/ zákona o azylu) nebo z důvodu její rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů (§ 12 písm. b/ s. ř. s.), přitom v obou případech by stěžovatelce právě z uvedených důvodů nebyla ze strany příslušných orgánů v zemi jejího původu ochrana poskytnuta, pokud by taková ochrana byla v daném případě potřebná a pokud by stěžovatelka hodlala této ochrany také fakticky využít. V takovém případě by tedy rozhodným důvodem pro udělení azylu mohla být skutečnost, že by stěžovatelka byla vystaven útokům ze strany soukromých osob, dožadovala by se ochrany u příslušných orgánů v zemi svého původu a tyto orgány by jí ochranu neposkytly, přitom neposkytnutí ochrany by mělo zjednodušeně řečeno přímou souvislost právě s nedostatečnou loajalitou stěžovatelky ke státním orgánům v zemi jejího původu, k exekutivě, ke společenskoekonomickému zřízení, k politické reprezentaci apod.

Nejvyšší správní soud tu při výkladu zákona o azylu vychází mimo jiné i z článku 1 odst. 2 Úmluvy o právním postavení uprchlíků přijaté v Ženevě dne 28. 7. 1951 a z Protokolu týkajícího se právního postavení uprchlíků přijatého v New Yorku dne 31. 1. 1967, z nichž dovozuje, že udělení azylu v případě útoků vůči žadateli o azyl je důvodné pouze tehdy, jde-li o represí uskutečňovanou ze strany státu. Takovou represí lze dovodit jak ve formě přímé, kdy stát sám určité osoby pronásleduje, tak ve formě nepřímé, kdy stát záměrně určité pronásledované osoby nechrání.

O represí ze strany státu se v daném případě nejedná. Nejde ani o represí přímou, jíž stěžovatelka ostatně ani netvrdila, ani o represí nepřímou, neboť stěžovatelka nevyužila pomoc příslušných orgánů v zemi původu, ani se o ni nepokusila a nelze tak dovozovat cílené odmítnutí stěžovatelčiny ochrany ze strany státní moci.

První část námitek tedy není důvodnou.

Za důvodnou Nejvyšší správní soud nepovažuje ani stěžovatelčinu námitku, že krajský soud se měl na základě jí podané žaloby zabývat i dodržením správního řádu v řízení před žalovaným, avšak neučinil tak, resp. tak učinil nesprávně - tu z kasační stížnosti žádná z právě uvedených variant nevyplývá jednoznačně. Přezkumná činnost krajského soudu v řízeních o žalobách proti rozhodnutím správních orgánů je vázána zásadou dispozitivní, přitom rozsah přezkumu je determinován žalobními body, jež byly u soudu ve lhůtě uplatněny. Krajský soud tedy přezkoumává napadené výroky rozhodnutí správního orgánu v mezích žalobních bodů (§ 75 odst. 2 věta první s. ř. s.). Stěžovatelka v žalobě obecným způsobem namítala procesní vady, jimiž trpělo řízení před žalovaným, omezila se přitom na citaci příslušných ustanovení správního řádu a doplnila ji tvrzením o tom, že žalovaný neprovedl všechny potřebné důkazy, resp. ty, které provedl, nesprávně vyhodnotil. Ve vztahu k vymezení žalobních bodů zásadně determinujících přezkumnou činnost soudu lze nyní napadaný závěr soudu shledat dostačujícím. Pokud totiž stěžovatelka v průběhu správního řízení před žalovaným výslovně poukázala na obavy ze soukromých osob, konkrétně věřitelů, přitom ani nepoukázala na to, že by ze strany státních orgánů v zemi jejího původu vůči ní byly uskutečněny úkony, které by ohrožovaly její život nebo její svobodu, ani že by vůči ní byla činěna opatření působící psychický nátlak nebo opatření obdobná, pak již z těchto skutečností žalovaný mohl učinit spolehlivý závěr o tom, že v případě stěžovatelky nejsou splněny podmínky pro udělení azylu ani pro konstataci existence překážky vycestování. Ze žádných skutečností stěžovatelkou uváděných nevyplývá, že by jí nebyla poskytnuta ochrana ze strany domovského státu nebo že by útoky, na které poukazovala, byly proti ní vedeny z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů. Za této situace pro přesné a úplné zjištění skutečného stavu věci rozhodného pro udělení či neudělení azylu nebo pro konstataci existence překážky vycestování potřeba dalšího dokazování ze strany žalovaného nevyvstala. Nenavrhovala-li ani sama stěžovatelka v průběhu správního řízení provedení důkazů, nečinila-li dokonce žádné procesní návrhy, nechtěla-li nic doplnit a nechtěla-li se k podkladu rozhodnutí vyjádřit ani se s ním seznámit, jak vyplývá z protokolu o pohovoru konaném dne 4. 7. 2003, pak doplňovat dokazování nebylo třeba. Z těchto důvodů tedy nebylo důvodu ke zrušení rozhodnutí žalovaného krajským soudem, nebylo zapotřebí soudem doplňovat dokazování výsledkem svědka a ani tato část stěžovatelčiných námitek není důvodná.

Ze všech shora uvedených důvodů tedy Nejvyšší správní soud dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná, a proto ji podle § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Za této procesní situace se Nejvyšší správní soud již samostatně nezabýval návrhem na přiznání odkladného účinku kasační stížnosti.

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení (§ 60 odst. 1 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s.). Žalovanému náklady řízení, které by přesáhly běžné náklady jeho administrativní činnosti, nevznikly, a proto mu právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti podle § 60 odst. 1 a 7 s. ř. s. za použití § 120 s. ř. s. nebylo přiznáno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 3. března 2006

č. j. 6 Azs 256/2005 - 64

JUDr. Milada Tomková
předsedkyně senátu